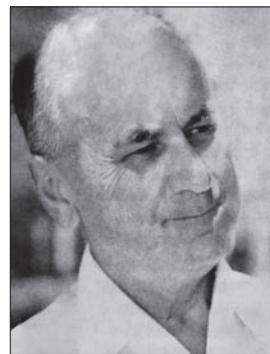

541; II, 920; *Suver-i Hütüt-i Hümâyûn: Sultan Dördüncü Murad'ın Hatt-i Hümâyûnları* (haz. Önder Bayır), İstanbul 2014, s. 201; Uzunçarşılı, Kapukulu Ocakları, II, 132; Cengiz Orhonlu, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Derbend Teşkilatı*, İstanbul 1967, s. 9, 78, 83-84; Ahmet Tabakoğlu, *Gerileme Dönemine Girerken Osmanlı Mâliyesi*, İstanbul 1985, s. 29, 163; Bilge Keser, "Geri Hizmet Kitaları", *Osmanlı*, Ankara 1999, VI, 500-601; Hakan Yıldız, *1711 Prut Seferi'nin Lojistik Faaliyetleri* (doktora tezi, 2000), MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 55; Mehmet İnbâşı, *Ukrayna'da Osmanlılar, Kamançice Seferi ve Organizasyonu* (1672), İstanbul 2004, s. 126-130; Ersin Gülsoy, *Girit'in Fethi ve Osmanlı İdaresinin Kurulması: 1645-1670*, İstanbul 2004, s. 136, 152, 215-216; Mehmet Yaşar Ertaş, *Sultanın Ordusu*, İstanbul 2007, s. 63, 258-260; Hazım Çatal, *Karaferye Kazası Hicri 1201-1202 (Miladi 1787-1788) Tarihli Şer'iyye Sicili: Transkripsiyon ve İnceleme* (yüksek lisans tezi, 2012), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 45, 115, 142, 173, 198-199, 244, 259, 346; Serdar Genç, *Lale Devrinde Savaş: İran Seferlerinde Organizasyon ve Lojistik*, İstanbul 2013, s. 174-176; Özer Küpeli, *Osmanlı-Safevî Münasebetleri (1612-1639)*, İstanbul 2014, s. 238.

ŞENOL ÇELİK

Nicoară
Beldiceanu

yl Sorbonne'da P. Lemerle yönetiminde XV. yüzyıl Osmanlı belgelerine göre Sırbistan, Bosna ve Makedonya'daki madenler üzerine doktora tezi hazırladı. Centre National de la Recherche Scientifique'te (CNRS) çalıştı ve 1979'da birinci derece araştırma bölümü müdürü oldu. 1973'te de Osmanlı kurumları ve ekonomisiyle ilgili hazırladığı araştırmasıyla devlet doktorasını tamamlamıştı. CNRS'deki faaliyetleri yanında kendini eğitime adadı ve Ecole Pratique des Hautes Etudes'te Tarih ve Filoloji Bilimleri Bölümü'nde Osmanlı tarihinin kaynaklarıyla ilgili dersler verdi. Bu dersleri 1986'da emekli olmadıkta sonra da gönüllü olarak birkaç yıl sürdürdü. Amerika Birleşik Devletleri Princeton Üniversitesi Institute for Advanced Study'de geçirdiği bir dönem (Eylül 1978 – Nisan 1979) kendisine timar konusundaki kitabını tamamlama imkânı verdi. Son yurt dışı yolculوغunu, 1991 Haziranında Yaş (assy) Üniversitesi Tarih Bölümü'nün daveti üzereine doçent olarak gittiği Romanya'ya yaptı. Uzun süren bir hastalığın ardından 19 Aralık 1994'te Grigny'de öldü.

Paris Bibliothèque Nationale'deki araştırmaları esnasında Osmanlı kanunnâmelerini tesbit eden N. Beldiceanu, *Künnünnâme-i Sultani ber Mücеб-i Örf-i 'Osmâni* adını taşıyan, Fâtih ve II. Bayezid dönemine ait kanunnâme mecmuasından altmış belgeyi Fransızca'ya çevirdi. Eserin birinci cildi 1960'ta Paris'te *Les actes des premiers sultans* başlığıyla yayımlandı, bunu 1964'te madencilikle ilgili belgelere yer verilen ikinci cilt izledi. Burada Bibliothèque Nationale'deki yazmalarдан seksen beş, diğer kaynaklardan sekiz olmak üzere doksan üç belge değerlendirilmiş, XV. yüzyıla ait diğer belgeler üçüncü ciltte neşredilmiştir (*Recherche sur la ville ottomane au XVe siècle*, Paris 1973). Osmanlı kanunnâmeleri üzerindeki nesir faaliyetine Konya Koyunoğlu Kütüphanesi'nde bulunan Kitâb-ı Kavânîn-i Örfîyye-i Osmâniyye başlıklı genel bir kanunnâme

ile devam eden Beldiceanu (*Code de lois coutumières de Mehmed II. Kitâb-ı Qavânnîn-i Örfîye-i Osmâniye*, Wiesbaden 1967), kendi anavatanı ve Ulahlar'ın meskûn olduğu Balkan Slav bölgeleriyle ilgili kaynaklarla da ilgilendi. 1967'deki bir seyahat esnasında Osmanlı arşivine girmesi Akkirman ve Kili'nin durumuyla ilgili yeni bilgiler edinmesine yol açtı. Her yıl tekrarlanan bu arşiv ziyaretleri ufkunu genişletti, Osmanlı Devleti'nin Mora yahut Trabzon gibi bölgelerine dair bulgularıyla ilgilenmesi imkânını sağladı. Osmanlı şehirleri ve timar hakkında yaptığı çalışmalar ise bu alandaki boşluğu dolduracak niteliktedir. Timarla ilgili çalışması (*Le timar dans l'état ottoman*, Wiesbaden 1980) Türkçe'ye çevrilmiştir (XIV. Yüzyıldan XVI. Yüzyıla Osmanlı Devletinde Timar, trc. M. A. Kılıçbay, Ankara 1985). Beldiceanu'nun yazdığı makalelerin bir bölümü bir araya getirilerek yayımlanmıştır (*Le monde ottoman des Balkans [1402-1566] Institutions, société, économie*, London 1976).

BİBLİYOGRAFYA :

Zeki Arıkan, "Nicoara Beldiceanu (1920-1994)", *Osm.Ar.*, sy. 17 (1997), s. 63-75; G. Veinstein, "In memoriam Nicoara Beldiceanu (1920-1994)", *Turcica*, XXVII, Paris 1995, s. 311-323.

IRENE BELDICEANU-STEINHERR

BELGAYSÎ

(البلغيسي)

Ebü'l-Abbâs Ahmed b. el-Me'mûn
b. et-Tâyyib
b. el-Medennî el-Hasenî el-Alevî
(1865-1929)

Mağribî âlim, edip ve şair.

Fas'ta doğdu. Soyları Hz. Hasan'a dayanan Belgaysî ailesine mensuptur. On birinci kuşaktan dedesi Abdülvâhid'e verilen Ebü'l-Gaysî Künyesi sebebiyle Belgaysîler olarak anılan bu aile Fas yakınlarındaki Benî Yâzişa kabilesi muhitine ve ardından Fas'a yerleşmiştir. Babası Me'mûn nakîbûlesraftı. Pek çok âlim yetiştiren bir ailedede ve muhafazakâr bir çevrede eğitime başlayan Belgaysî erken yaşlarda Kur'an'ı ezberledi. Babasından, ayrıca fakih, muhaddis, sûfi şeyhüislâm İbnü'l-Hayyât Ahmed b. Muhammed ez-Zükkârî, sûfi Kâdirî Muhammed b. Kâsim el-Kâdirî, Ca'fer b. İdrîs el-Kettânî, Abdullâh b. İdrîs el-Bedrâvî, Fas Kadısı Mehmed b. Abdurrahman el-Alevî, Mehdî İbn Süde, Ahmed İbn Süde, fîkî ve dil âlimi, sûfi kadî Muhammed b. Tihâmî el-Vezzânî gibi hocalardan ders aldı. Ahmed Benânî Kellâ